

ANNALES

Anali za istrske in mediteranske študije
Annali di Studi istriani e mediterranee
Annals for Istrian and Mediterranean Studies
Series Historia Naturalis, 33, 2023, 2

ANNALES

Anali za istrske in mediteranske študije
Annali di Studi istriani e mediterraneei
Annals for Istrian and Mediterranean Studies

Series Historia Naturalis, 33, 2023, 2

ISSN 1408-533X
e-ISSN 2591-1783

UDK 5

Letnik 33, leto 2023, številka 2

**UREDNIŠKI ODBOR/
COMITATO DI REDAZIONE/
BOARD OF EDITORS:**

Alessandro Acquavita (IT), Nicola Bettoso (IT), Christian Capapé (FR), Darko Darovec, Dušan Devetak, Jakov Dulčić (HR), Serena Fonda Umani (IT), Andrej Gogala, Daniel Golani (IL), Danijel Ivajnskič, Mitja Kaligarič, Marcelo Kovačič (HR), Andrej Kranjc, Lovrenc Lipej, Vesna Mačič (ME), Alenka Malej, Patricija Mozetič, Martina Orlando-Bonaca, Michael Stachowitsch (AT), Tom Turk, Al Vrezec

**Glavni urednik/Redattore capo/
Editor in chief:**

Darko Darovec

**Odgovorni urednik naravoslovja/
Redattore responsabile per le scienze
naturali/Natural Science Editor:**

Lovrenc Lipej

Urednica/Redattrice/Editor:

Martina Orlando-Bonaca

Prevajalci/Traduttori/Translators:

Martina Orlando-Bonaca (sl./it.)

**Oblikovalec/Progetto grafico/
Graphic design:**

Dušan Podgornik, Lovrenc Lipej

Tisk/Stampa/Print:

Založništvo PADRE d.o.o.

Izdajatelj/Editori/Published by:Zgodovinsko društvo za južno Primorsko - Koper / *Società storica del Litorale - Capodistria*®Inštitut IRRIS za raziskave, razvoj in strategije družbe, kulture in okolja / *Institute IRRIS for Research, Development and Strategies of Society, Culture and Environment / Istituto IRRIS di ricerca, sviluppo e strategie della società, cultura e ambiente*®**Sedež uredništva/Sede della redazione/
Address of Editorial Board:**Nacionalni inštitut za biologijo, Morska biološka postaja Piran / *Istituto nazionale di biologia, Stazione di biologia marina di Pirano / National Institute of Biology, Marine Biology Station Piran*
SI-6330 Piran / *Pirano*, Fornace/*Fornace* 41, tel.: +386 5 671 2900, fax +386 5 671 2901;
e-mail: annales@mbss.org, **internet:** www.zdjp.si

Redakcija te številke je bila zaključena 23. 12. 2023.

**Sofinancirajo/Supporto finanziario/
Financially supported by:**

Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS) in Mestna občina Koper

Annales - Series Historia Naturalis izhaja dvakrat letno.**Naklada/Tiratura/Circulation:**

300 izvodov/copie/copies

Revija Annales, Series Historia Naturalis je vključena v naslednje podatkovne baze / *La rivista Annales, series Historia Naturalis è inserita nei seguenti data base / Articles appearing in this journal are abstracted and indexed in:* BIOSIS-Zoological Record (UK); Aquatic Sciences and Fisheries Abstracts (ASFA); Elsevier B.V.: SCOPUS (NL); Directory of Open Access Journals (DOAJ).To delo je objavljeno pod licenco / *Quest'opera è distribuita con Licenza / This work is licensed under a* Creative Commons BY-NC 4.0.Navodila avtorjem in vse znanstvene revije in članki so brezplačno dostopni na spletni strani <https://zdjp.si/en/p/annalesshn/> / *The submission guidelines and all scientific journals and articles are available free of charge on the website https://zdjp.si/en/p/annalesshn/* / *Le norme redazionali e tutti le riviste scientifiche e gli articoli sono disponibili gratuitamente sul sito https://zdjp.si/en/p/annalesshn/*

VSEBINA / *INDICE GENERALE* / CONTENTSSREDOZEMSKÉ HRUSTANČNICE
SQUALI E RAZZE MEDITERRANEE
*MEDITERRANEAN SHARKS AND RAYS***Christian CAPAPÉ, Christian REYNAUD & Farid HEMIDA**

The First Substantiated Records of Smoothback Angelshark *Squatina oculata* (Squatinae) from the Algerian Coast (Southwestern Mediterranean Sea) 143
Prvi utemeljeni zapis o pojavljanju pegastega sklata Squatina oculata (Squatinae) iz alžirske obale (jugozahodno Sredozemsko morje)

Tanguy CARPAYE-TAILAMEE & Mattéo MAUREL

Perspective on Great White Sharks (*Carcharodon carcharias*) in the Northwestern Mediterranean and Recommendations for Further Field Research 151
Pogled na velikega belega morskega volka (Carcharodon carcharias) v severozahodnem Sredozemlju in priporočila za nadaljnje terenske raziskave

Hakan KABASAKAL

A Preliminary Social Media Survey of Sharks and Batoids Captured in North Aegean Sea Commercial Fisheries 165
Preliminarna raziskava o morskih psih in skatih, ujetih v komercialnem ribištvu severnega Egejskega morja na osnovi podatkov iz socialnih medijev

Farid HEMIDA, Christian REYNAUD & Christian CAPAPÉ

On The Occurrence of Norwegian Skate, *Dipturus nidarosiensis* (Rajidae) on the Algerian Coast (Southwestern Mediterranean Sea) 187
O pojavljanju norveške raže, Dipturus nidarosiensis (Rajidae), ob alžirski obali (jugozahodno Sredozemsko morje)

Alen SOLDÓ

The First Record of Complete Albinism in Common Stingray *Dasyatis pastinaca* (Linnaeus, 1758) 193
Prvi zapis o najdbi popolnega albinističnega primerka navadnega morskega biča, Dasyatis pastinaca (Linnaeus, 1758)

Christian CAPAPÉ, Christian REYNAUD & Farid HEMIDA

Capture of a Giant Round Fantail Stingray *Taeniurops grabatus* (Dasyatidae) from the Algerian Coast (Southwestern Mediterranean Sea) 199
Ulov okroglega morskega biča (Taeniurops grabatus) (Dasyatidae) iz alžirske obale (jugozahodno Sredozemsko morje)

IHTIOFAUNA**ITTIOFAUNA****ICHTHYOFAUNA****Nicola BETTOSO & Diego BORME**

Recent Record of the Atlantic Pomfret *Brama brama* (Bonnaterre, 1788) (Scombriformes: Bramidae) in the Gulf of Trieste (Northern Adriatic Sea) 207
Recentni zapis o pojavljanju kostanjevke Brama brama (Bonnaterre, 1788) (Scombriformes: Bramidae) v Tržaškem zalivu (severno Jadransko morje)

Alan DEIDUN, Bruno ZAVA, Alessio MARRONE, Johann GALTIES, Arnold SCIBERRAS & Maria CORSINI-FOKA

The Confirmed Occurrence of *Schedophilus medusophagus* (Cocco, 1839) and *Petromyzon marinus* Linnaeus, 1758 in Maltese Waters, Central Mediterranean 213
Potrjeno pojavljanje meduzojedca, Schedophilus medusophagus (Cocco, 1839), in morskega piškurja, Petromyzon marinus Linnaeus, 1758, v malteških vodah, osrednje Sredozemsko morje

Gianni INSACCO, Gildo GAVANELLI, Bruno ZAVA & Maria CORSINI-FOKA

An Overlooked Finding of *Mola alexandrini* (Ranzani, 1839) in the Adriatic Sea 221
Sprejeto najdba vrste Mola alexandrini (Ranzani, 1839) v Jadranskem morju

Borut MAVRIČ, Lovrenc LIPEJ, Jelena BELAMARIĆ, Dule BULAJA, Matea ŠPIK & Petar KRUŽIĆ

Additional Data on the Bump-Head Sunfish, *Mola alexandrini* (Ranzani, 1839) in the Adriatic Sea 229
Dodatni podatki o pojavljanju grbastega morskega meseca, Mola alexandrini (Ranzani, 1839) v Jadranskem morju

Lana KHREMA, Amina ALNESSER, Adib SAAD & Christian CAPAPÉ

First Substantiated Record of Painted Eel
Echelus myrus (Ophichthidae) from the Syrian
 Marine Waters (Eastern Mediterranean Sea) 235
Prvi utemeljeni zapis o pojavljanju pisane
jegulje, Echelus myrus (Ophichthidae),
iz morskih voda Sirije (vzhodno
Sredozemsko morje)

BIOTSKA GLOBALIZACIJA
 GLOBALIZZAZIONE BIOTICA
 BIOTIC GLOBALIZATION

Deniz ERGUDEN, Deniz AYAS & Zafer KUŞATAN

The Presence of *Hippocampus fuscus* Rüppell,
 1838, in the Northeastern Mediterranean Sea 243
Pojavljanje morskega konjička vrste
Hippocampus fuscus Rüppell, 1838,
v severovzhodnem Sredozemskem morju

Christian CAPAPÉ & Adib SAAD

Confirmed Occurrence of Pharaoh
 Cardinal Fish *Apogonichthyoides*
pharaonis (Osteichthyes: Apogonidae)
 from the Syrian Coast
 (Eastern Mediterranean Sea) 249
Potrjeno pojavljanje faraonskega
kraljička Apogonichthyoides
pharaonis (Osteichthyes: Apogonidae)
iz sirske obale (vzhodno
Sredozemsko morje)

Deniz ERGUDEN, Deniz AYAS & Cemal TURAN

First Record of *Epinephelus areolatus*
 (Epinephelidae) from the South-Eastern
 Mediterranean, Turkey 255
Prvi zapis o pojavljanju rdečepikčaste
kirnje Epinephelus areolatus
(Epinephelidae) v jugovzhodnem
Sredozemskem morju (Turčija)

FAVNA
 FAUNA
 FAUNA

Andrea LOMBARDO & Giuliana MARLETTA

First Record of the Marine Heterobranch
Spinoaglaja wildpretii (Ortea, Bacallado &
 Moro, 2003) (Cephalaspidea: Aglajidae)
 in Sicily (Ionian Sea) with Notes on
 Its Biology and Ecology 263
Prvi zapis o pojavljanju morskega zaškrgarja
vrste Spinoaglaja wildpretii (Ortea,
Bacallado & Moro, 2003) (Cephalaspidea:
Aglajidae) na Siciliji (Jonsko morje) z
zapiski o njeni biologiji in ekologiji

Marco FANTIN, Saul CIRIACO, Lisa FARESI, Chiara SCRIGNER, Juri VECCHI, Domen TRKOV & Lovrenc LIPEJ

First Evidence of the Presence of *Okenia*
picoensis Paz-Sedano, Ortigosa & Pola,
 2017 (Gastropoda: Nudibranchia)
 in the Adriatic Sea 271
Prvi zapis o pojavljanju vrste gološkrgarja
Okenia picoensis Paz-Sedano, Ortigosa &
Pola, 2017 (Gastropoda: Nudibranchia)
iz Jadranskega morja

FLORA
 FLORA
 FLORA

Amelio PEZZETTA & MARCO PAOLUCCI

La flora di Lama dei Peligni (Abruzzo,
 Italia): aggiornamento sistematico e
 nuove segnalazioni 279
Flora občine Lama dei Peligni
(Abruci, Italija): sistematična
posodobitev in nove najdbe

MISCELLANEA**Al VREZEC**

Bird (Aves) Descriptions of Joannes
 Antonius Scopoli (1723-1788):
 General Overview 327
Opisi ptic (Aves) Joannesa Antoniusa Scopolija
(1723-1788): osnovni pregled

OCENE IN POROČILA

RECENSIONI E RELAZIONI
 REVIEWS AND REPORTS

Mitja KALIGARIČ

Recenzija knjige:
 Podobe iz modrine 365

IN MEMORIAM**Elide CATALFAMO**

Ricordo del professor Guido Bressan 369

Kazalo k slikam na ovitku 371

Index to images on the cover 371

**Recenzija knjige:
PODOBE IZ MODRINE**

Avtor: Lovrenc Lipej

Založnik: Morska biološka postaja Piran, Nacionalni
inštitut za biologijo in Slovenski nacionalni odbor
Medvladne oceanografske komisije UNESCO,
Tiskarna SCHWARTZ,
248 str.

Knjiga »*Podobe iz modrine*« profesorja Lovrenca Lipeja je posebnost v slovenskem slovstvu, saj imamo pred seboj berljivo knjigo polno zanimivosti, anekdot, nenavadnih primerjav in miselnih razponov, ki priča o avtorjevi široki, enciklopedični razgledanosti v biologiji, naravoslovju, a tudi širše o vsem, kar je človekovemu zanimanju lastno. Po drugi strani pa je knjiga znanstveno in strokovno korektna, vsebuje sodobna dognanja in – kjer je potrebno – relevantne podatke o vsaki tematiki.

Knjig o morskem življu v Jadranu oziroma – ožje – v slovenskem morju, je bilo že nekaj. Verjetno je »*Življenje našega Jadrana*« Miroslava Zeia in Jana Zhanela iz leta 1947 prvo tovrstno delo, ki je skušalo podvodni svet približati slovenskemu bralcu. Nato je leta 1951 izšla prav tako Zeieva knjiga »*Iz ribjega sveta*«, ter leta 1956 delo istega avtorja »*Morja bogati zakladi*«, ki je profesorju Lipeju burila domišljijo že v zgodnjem otroštvu, kot sam zapiše v predgovoru.

Gre za izbor esejev o morju in življenju v njem, ki jih je avtor pisal skozi leta v časopisu Primorske novice, nekaj pa tudi v časopisu Slovenske Potapljaške Zveze - Potapljaču. Eseji so smiselno zbrani v poglavja, v katerih so podpoglavja, skozi katere bralec vselej sledi rdečo nit... na primer poglavja o mehkužcih, o tujerodnih vrstah, o posledicah podnebnih sprememb, o pticah, o morskih psih, itd. Vsako od sedemnajstih poglavij je na koncu knjige opremljeno z viri, znanstvenimi in strokovnimi, od katerih je veliko avtorjevih originalnih, in v katerih so sicer subjektivno obarvani eseji objektivno »preverljivi«.

Knjiga se bere z lahkoto, in težko jo je odložiti tudi zato, ker je polna res zanimivih dejstev, občasno tudi humorja, vseskozi pa so eseji nabiti s podatki tako iz imenoslovja, zgodovine, biologije morskih organizmov, ekologije morja, pa vse do uporabne vrednosti morskih organizmov in vsakdanjega življenja z morjem.

Potapljače bo knjiga pritegnila, ker jim morda odkriva skrite svetove, na videz morda drobne, na prvi pogled nezanimive. Koliko je, na primer, drobnih ribic pisanih barv in nenavadnih oblik že v priobalnem pasu, v plitki vodi! Kaj vse skrivajo podmorski travniki, kaj vse najdemo v mulju, ali pod skalami...avtor se na primer še posebej

posveča drobnim babicam in sprehajalčkom, a bralca pritegnejo tudi »Nenavadne ribe«, kjer se srečamo s pravo eksotiko – ali pa poglavje »Tragični junaki«, kjer se avtor posveti morskim psom, temi, ki ga še posebej pritegne in je napisana s posebnim žarom, osebno, a hkrati zelo verodostojno.

Podvodni svet največkrat vidimo skozi oči podvodnih ribičev, ribe »merimo« v dolžino, mehkužci nas zanimajo, ko so na mizi. Prepričan sem da bo ta knjiga vzbudila zanimanje za vse skrite svetove, ki jih ponuja morje. Še več, nevsiljivo bralcu daje vpogled v pojem in pomen biodiverzitete in predloči njeno upadanje; prav tako bralcu konkretno ponudi primere vpliva podnebnih sprememb na morske organizme in združbe. Podaja nam primere za homogenizacijo v naravi in vpliv človeka na različnih nivojih. Pa vendarle nam daje vseskozi vedeti, da ni za obupati: narava se spreminja, vendar ni kritično ogrožena, kar nam ilustrira na primerih.

V knjigi ne manjka primerjav iz leposlovja, mitologije, sveta filma in kulinarike...Dogodki in ljudje so popisani verodostojno, ne manjkajo celo datumi. Imena in opisi organizmov so nedvoumni, jasni in vselej opremljeni s slovenskimi in

znanstvenimi imeni. Avtor »skoči« tudi na kopno, če gre za »pernate ribiče«. Pojasni tudi številne ekološke zakonitosti in biogeografske orise.

Na koncu naj vendarle omenim, da se z avtorjem pozna že zelo dolgo. Sošolca sva bila že takrat, ko je nastala črnobela fotografija na strani 101, kjer radoveden, še ne desetletni fantič na doseg roke zre v trimetrskega morskoga psa šesteroškrjarja, ulovljenega v izolskih vodah. Kdo bi si mislil, da bo čez več kot pol stoletja fotografija našla mesto v avtorjevi knjigi in tako potegnila življenjski lok skozi avtorjevo otroštvo v ribiškem mandraču, mladost ob morju, študij v Ljubljani in Zagrebu, ter profesionalno

pot znanstvenika in pedagoga, ki je vseskozi povezan s taistim morjem, ki se mu je posvetil ne le profesionalno, ampak tudi kot potapljač, ornitolog, fotograf, iskalec zgodb in sploh vsega novega.

Naj bo pisana vsebina knjige motivacija in vir zanimivih informacij za vsakogar, ki si nadane potapljaško masko in se zazre v skrivnostni svet podvodne modrine!

Mitja Kaligarič

Univerza v Mariboru, Fakulteta za naravoslovje in matematiko